

Н.О. Комлик, І.С. Зігунова

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ ІСПАНІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В КРАЇНІ

У статті розглянуто питання сучасного стану, тенденції та динаміки розвитку туристичної галузі в Іспанії. Досліджено питання актуальності розвитку туризму в країні. Визначено основні проблеми та перспективи розвитку туризму в Іспанії. Окреслено можливі та найбільш доцільні напрями розвитку туристичних ресурсів Іспанії.

Ключові слова: *Іспанія, туристська інфраструктура, розвиток туризму.*

The article considers the current state, trends and dynamics of the tourism industry in Spain. The issue of relevance of tourism development in the country is studied. The main problems and prospects of tourism development in Spain are identified. Possible and most expedient directions of development of tourist resources of Spain are outlined.

Keywords: *Spain, tourist infrastructure, tourism development.*

Постановка проблеми. Останнім часом в світі почав розвиватися туризм, орієнтований на культурні традиції країни. Друге місце в світі за туристичною привабливістю займає Іспанія. Іспанія -країна, яка має дивовижні можливості для організації туризму, широкий спектр кліматичних, географічних та етнокультурних характеристик, які роблять цю країну особливо привабливою для туристів. Тут можна знайти все і для будь-якого виду туризму -від рекреаційного на узбережжі і островах, до гірськолижного в численних гірських системах і пізнавального у культурних центрах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню туризму присвячено багато праць. Аналізу останніх досліджень і публікацій щодо

туризму в Іспанії присвячені праці як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. С. О. Карімов у своїй книзі «Іспанія країна туризму» розглянув основні аспекти існування туризму в країні, докладно розглянуті туристські ресурси, історичні аспекти появи туризму в Іспанії. Великий обсяг інформації присвячений туристичним цінностям країни. У вітчизняній літературі дослідженнями туризму Іспанії займалися В. Симоненко, В. Половкін, О. Діброва, О. Шаблій, А. Пономарьов. Інформаційною базою є статистичні дані Євростату, Всесвітньої туристичної організації ООН.

Мета роботи – охарактеризувати туристичні ресурси Іспанії та їх вплив на розвиток туризму в країні.

Виклад основного матеріалу. Іспанія – один з лідерів світового туристичного бізнесу. Країна приваблює туристів стародавніми містами, пам'ятками архітектури і чудовими курортами з розвиненою туристичною інфраструктурою.

Туристичний ринок Іспанії сформований переважно завдяки зовнішньому попиту, який зорієнтований на прийом іноземних туристів. Туристи вибирають Іспанію, як відомий туристичний центр, оскільки наявний комфорт готелів, бездоганний сервіс, гостинність та турбота – головні чинники, які переважають під час вибору країни відпочинку.

Іспанія пропонує туристам різні види турів: від пляжно-курортного, екскурсійного, розважального, гірськолижного, культурно-розважального до релігійного. Іспанія має добре розвинену сучасну готельну базу.

Завдяки відповідному клімату і гористій місцевості країна приваблива для гірськолижного відпочинку.

Країна володіє унікальним рельєфом, що дає можливість поєднати катання на гірських лижах з відпочинком на узбережжі, де туристи займаються дайвінгом, вітрильним спортом, віндсерфінгом. Приморські райони Іспанії є рекреаційними зонами міжнародного значення.

М'який іспанський клімат дозволяє займатися туризмом цілий рік. У багатьох регіонах Іспанії кількість сонячних днів в році перевищує 300,

взимку температура не опускається нижче 0 градусів, а опади бувають досить помірними і випадають сезонно [4].

Іспанія є величезним історичним музеєм під відкритим небом, який оточений кільцем прекрасних курортних зон і морських берегів. Ця країна володіє цікавими архітектурними та історичними пам'ятками. Іспанія -це дивовижне поєднання різних культур: кельтської, грецької, фінікійської, римської, арабської, єврейської і християнської. Чудово збереглися романські церкви і монастирі, величні кафедральні собори і храми, королівські палаци і замки.

За ступенем комфортності для туризму Іспанію можна поділити наступним чином: комфортна зона на південно-сході країни в острівній частині (Балеарські острови, Канарські острови) і в східній її частині (Валенсія, Каталонія); відносно комфортна –в південній (Андалусія) і центральній (Мадрид, Кастилія -Ла -Манча); дискомфортна характерна для північної частини країни (Пирение, Астурія, Кантабрія, Наварра).

У столиці Каталонії Барселоні, однією з найцікавіших провінцій Іспанії, збереглися безліч пам'яток архітектури і весь історичний центр, побудований в унікальному готичному стилі. Основною визначною пам'яткою міста є Кафедральний собор Святого Хреста і святого Евлалії, який побудований на місці святилища Юпітера.

Недалеко від центру Барселони розташований собор Святого Сімейства.

Серце Барселони –площа Каталонії, оточена безліччю пам'яток, серед них: Виставковий Центр Барселони, Палац Марсет, ще одне знамените творіння Гауді -Каса-Міла або «Будинок без кутів», морський музей - пам'ятник Колумбу, Національний Палац, палац Баро-де-Куадрас з Музеєм Музики, церква Лас-Салесас і багато іншого. У місті також розташований Барселонський Акваріум -найбільший акваріум Європи. Найбільш захопливою частиною є океанаріум з рухомими доріжками, оглядовою терасою, великим виставковим залом.

Провінція Мурсія яскраво виділяється в оздоровчому секторі туризму Іспанії завдяки Мар Менор (Внутрішнього Моря) -самому великому солоному озері Європи представляє собою смугу узбережжя з мережею сполучених каналів і вузьких лагун, джерело яких -Середземне море. Глибина Мар Менор не перевищує семи метрів, вода прогрівається швидко і тому тут склався свій мікроклімат, а сезон триває довше, ніж в інших місцях. Купатися можна і в лютому. Термальні води (з температурою св. 52 °С) насичені кальцієм, хлоридом, натрієм і сульфатами. Вода з мінеральних джерел використовується для лікувально-оздоровчої терапії, а також профілактики таких захворювань: захворювання органів руху і опори, захворювання дихальної системи, стреси та депресії, дерматологічні захворювання, посттравматичне відновлення, неврози, ревматизм, усунення зморшок, сонячні опіки.

Національний музей Прадо знаходиться в столиці Іспанії, в Мадриді. Є одним з наймасштабніших і експозиційно багатих сховищ мистецтва Європи і всього світу. Не тільки зміст, а й «обкладинка»Прадо, а саме будівля музею, є пам'яткою архітектурного напрямку класицизму.

Ще однією яскравою пам'яткою Мадрида є Королівський палац (Palacio de Oriente), Побудований палац і донині є одним з прикладів високої майстерності архітектором, вражаючи уяву людей своєю величиною і розкішшю.

Парк Ретіро (Real Parque del Buen Retiro) -це один з найзнаменитіших парків Іспанії та Європи, розташовується він в центрі Мадрида. Парк був створений в XVII столітті за вказівкою ФіліпаIV, як місце відпочинку для королівської сім'ї. Площа парку приблизно 150 гектарів, на якій ростуть понад 15 тисяч дерев [2].

Національний музей мистецтва Каталонії (Museu Nacional d'art de Catalunya) найбільший і значимий музей Каталонії, він є найважливішим центром світового романського мистецтва (іспанська живопис X -XIII вв).

Найбільш цінні експонати музею –вівтарі з каталонських соборів і церков і середньовічні фрески.

Місто мистецтв і наук (Ciudad de las Artes y de las Ciencias). Їм пишаються не тільки жителі Валенсії, але і вся Іспанія. Це місто по праву можна назвати самим амбітним і неординарним архітектурним проектом останніх років. Розважально-пізнавальний центр величезних розмірів, який створив архітектор Сантьяго Калатраво, виглядає так, нібиувібрав в себе все найкраще з фантастичних книг.

Альгамбра-палацовий комплекс і фортеця, які були резиденцією короля і його двору за часів правління мусульманської династії Насрідов (за ісп. Nazari) на території сучасної Гранади. Альгамбра одна з головних визначних пам'яток і символ не тільки Андалусії, але і всієї Іспанії. Альгамбра займає практично весь пагорб аль-Сабіка, на сході міста, навпроти району Альбайсін. Альгамбра височить над усім містом, північніше нього протікає річка Дарро. Сам комплекс складається з фортеці-Алькасаба, палаців Насридської династії (або Назарійські палаци), і комплексу Хенераліфе, що включає в себе палац і красиві сади [6].

Не менш привабливий для туристів і знаменитий Національний музей - Центр мистецтв королеви Софії (Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía), в якому на сьогоднішній день зібрана унікальна колекція сучасного іспанського мистецтва. У музеї виставлені найрізноманітніші форми сучасного мистецтва. Це і живопис, фотографія, відео, кіно, скульптура та ін..

Природа Іспанії унікальна. Підтвердженням цьому служать численні національні парки і заповідники країни, які можна відвідати в будь-якому регіоні країни.

Парк Parque Nacional de las Tablas de Daimiel» вважається одним з найцікавіших заповідних місць в Іспанії. Розташований парк в провінції Сьюдад де Реаль, заснований до відкриття в 1973 році. Територія парку займає площу в 2000 Га, він розташований в широкій долині, майже в центрі відомої екологічно чистій місцевості Кастилії-ла-Манча. Долина утворилася

багато століть тому в розливах річок Сігуели і Гвадіани, тут сформувалася природним шляхом унікальна флора і фауна.

«Aigüestortes Я Estany де-Сан-Мauric»-цей природний парк в каталонській провінції, має площу в 102 кв. кілометра, був відкритий для відвідування в 1955 році. Розташований парк у високогірному районі Піренеїв. Сюди люблять приїжджати підкорювачі гірських вершин, цінителі чистого повітря і активних видів спорту, а також професійні фотографи, які працюють для відомих міжнародних туристичних агентств та друкованих видань. На території парку знаходяться гори, прекрасні долини, озера, річки, водоспади і дивовижні «кам'яні ландшафти». Парк знаходиться в списку Всесвітньої Спадщини ЮНЕСКО [3].

Національний парк Ордеса-Монте-Пердідо -один з перших заповідників Іспанії, досі вважається найкрасивішим в країні. В 1918 році в північних районах Арагона був створений парк Ордеса (площа 156 кв. км), об'єднаний в 1977 році з гірським парком Монте-Perdido (3355 м). Парк вважається найяскравішим зразком природного комплексу Піренеїв -тут можна побачити мальовничі гірські вершини, каньйони Ордеса і Анисіо, ущелини Десфиладеро-де-лас-Камбрас, Фон-Бланка, Эскуаин і Анискло, цирки Соасо, Котакеро і Карриата, замерзле озеро Марборе, водоспади Колі-де-Кабальо, Карриата і Котатуэро.

Природний парк Касорла, Сегура і Лас-Бильяс (Parque Natural de las Sierras de Cazorla, Segura y Las Billas), який найчастіше називають просто Касорла, -найбільший заповідник Андалусії (площа 2143 кв. км) -розкинувся на північний схід Хаена. Це великий простір сильно зруйнованих гір, захоплюючих скель, широких долин, підвищених рівнин («наवास»), десятків озер і густих лісів є найпопулярнішим місцем піших екскурсій, що володіє до того ж безліччю цікавих історичних сіл. Тваринний світ регіону досить багатий -тут водяться козероги, муфлони, лань, марали і дикі кабани. Найкращий час для відвідування парку -з квітня по червень, а також вересень і жовтень.

На острові Ла-Пальма знаходиться Національний парк Ла-Кальдера-де-Табурьенте (Parque Nacional de la Caldera de Taburiente, 46,9 кв. км), що охороняє величезний (близько 10 км у поперечнику, висота стінок доходить до 2545 м) кальдери стародавнього вулкана, що утворився приблизно 2 млн років тому. Кратер сильно змінений ерозією і зараз являє собою великий гірський цирк, порізаний руслами річок, покритий дивовижною канарської рослинністю [5].

Також в Каталонії чимало інших чудових природних парків - оголошений ЮНЕСКО біосферним заповідником Монсень (El Parque Natural del Montseny, 40 км від Барселони), перший в Іспанії морський заповідник островів Медес (Illes Medes), охороняє красиву гористу місцевість парк Сант-Люренс-де-Мунте-і-Льобак (Parque Natural de Sant Llorenç de Munt i Llobac), природний парк Альт-Пирене (L'Alt Pirineu Natural Park, PNAP, 698 кв. км) з його двома заповідниками і красивими гірськими ландшафтами, природний парк Каді-Мошєро (El Cadí-Moixeró, 413 кв. км) в мальовничих горах Каді з заповідником птахів (SPAB) і долинами Педрафорса і Гресолет, природний парк мису Кар-де-Креус (Cap de Creus Natural Park, 138 кв. км, мальовничі гори парку Ельс-Портс (Els Ports) на кордоні Каталонії, Валенсії і Арагона, молодий (заснований в 2002 р.) заповідник Сьєрра-дель-Монсан (La Serra de Montsant, 924 кв. км) з його унікальними ландшафтами і найбагатшою флорою у Каталонії, а також природний заповідник Фонт-Грогу [7].

У 85 км на північ від Мадрида розкинувся парк Сьєрра-дель-Рінкон, що має статус біосферного заповідника ЮНЕСКО. Тут, на території 152 кв. км мешкає 193 види безхребетних тварин, 833 виду рослин (55 видів флори і фауни ендемічні), причому характерною рисою є безлюддя цих районів, що полегшує охорону природних комплексів (20).

У Країні Басків налічується сім природних парків, дві біологічні зони, біосферний заповідник Урдайбай (біля Герніки) і новітній морський заповідник Качучо, охороняє райони нерестовищ риби в районі однойменної підводної гори в Біскайській затоці.

Подорожі по національних парках –це особливий вид туризму, що дозволяє насолодитися свіжим повітрям і красотами природи. В іспанських національних парках можна знайти різні типи ландшафтів, вишукані пейзажі і дивовижних представників флори і фауни. На сьогоднішній день, Екотуризм Іспанії -це модний напрямок туріндустрії, який існує вже більше 30 років, і який може запропонувати хороший відпочинок в глибинці, а також, неймовірне знайомство з пам'ятками і пейзажами регіону.

Іспанія славиться кінофестивалями, музичними фестивалями, ярмарками, міжнародними виставками, а також відомою коридою.

Висновки. Іспанія –це країна контрастів, глибоких природних відмінностей, які відображаються і в її кліматі, і в культурі, і в формах життя. Багатство і старовина традиційної іспанської культури, різноманіття її витоків визначили красу і оригінальність звичаїв, свят, кухні, які грають величезну роль у виборі туристами Іспанії як екзотичної країни.

В Іспанії знаходиться величезна кількість храмів, соборів і місць для паломництва, що сприяє розвитку релігійного та паломницького туризму і притягує в країну мільйони туристів щороку. Величезна кількість заповідників, що охороняються, багатий рослинний і тваринний світ створюють умови для розвитку екотуризму. На території Іспанії розташовується більше двох тисяч мінеральних і термальних джерел, що сприяє розвитку лікувально-оздоровчого туризму. Наявність водних ресурсів дозволяє розвиватися пляжному і круїзному туризму, яхтингу, дайвінгу та рибальству.

Завдяки відповідним клімату і гористій місцевості країна приваблива для гірськолижного відпочинку. Гірськолижні тури в Іспанію - це захоплююча подорож для любителів зимового відпочинку в Європі. Саме тут, на території гірських масивів Сьєрри-Невади, розташовані одні з кращих європейських гірськолижних курортів.

У країні проходить величезна кількість фестивалів, карнавалів, і національних свят, що привертає в країну любителів подієвого і тематичного туризму.

Туризм вимагає від держави вкладення додаткових коштів для поліпшення міст, прикрашення парків, скверів. Оскільки Іспанія – це не лише море, сонце і пісок, то потрібно для збільшення кількості туристів розробляти та популяризувати низку нових туристичних проєктів, метою яких буде просування національного продукту на міжнародний туристичний ринок. У цьому контексті, впровадження і розвиток різних програм на національному рівні стимулювало б розвиток туризму та сприяло б відновленню та збереженню природи.

Список використаних джерел:

- 1.Алешугіна Н. О. Туристичне країнознавство: [навч. посіб.] / Н. О. Алешугіна, О. О. Зеленська, І. В. Смаль. Ніжин: Лисенко М.// М., 2011. –386 с.
- 2.Афанасьєв О. Є. Оцінка забезпеченості рекреаційно-туристськими ресурсами адміністративно-територіальних одиниць Королівства Іспанія / О. Є. Афанасьєв // Дніпропетровський національний ун-т. Вісник ДІТБ. –2007. – No 11. –С. 119-121.
- 3.Бабкин А. В. Специальные виды туризма / А. В. Бабкин. –М.: Феникс, 2008. –256 с.
- 4.Багров М. В. Країни Європейського Союзу: Енциклопед. довід. /М. В. Багров, Я. Б. Олійник, К. О. Третьяк, А. В. Степаненко. –К.: ВГЛ «Обрії», 2004. –176 с.
- 5.Іспанія на світовому ринку туристичних послуг. [Електронний ресурс] -Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/1/49.pdf>
- 6.Крижанівський В. П. Країнознавство: підручник / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко, П. М. Ігнат'єв, Р. А.Кривонос; ред.:М. С. Дорошко //Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. –К.: Знання,2012. –439 с.

7.Туризм в Іспанії. [Електронний ресурс] -Режим
доступу:<http://ukr.newcounsel.org/index.php/2013-09-17-08-30-12>